

Plan Odnowy Miejscowości

Dobrogoszczyce

Gmina Kroczyce

Dobrogoszczyce, grudzień 2009 – styczeń 2010

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Spis treści

Wstęp	4
1. Charakterystyka miejscowości Dobrogoszczyce	5
1.1 Informacje ogólne	5
1.2 Rys historyczny.....	6
1.3 Przestrzenna struktura miejscowości	13
2. Inwentaryzacja zasobów	16
2.1 Zasoby przyrodnicze.....	16
2.2 Dziedzictwo kulturowe.....	17
2.3 Obiekty i tereny.....	19
2.4 Infrastruktura społeczna	21
2.5 Infrastruktura techniczna.....	22
2.4.1 System zaopatrzenia w wodę	22
2.4.2 System odprowadzenia ścieków komunalnych	22
2.4.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	22
2.5 Gospodarka i rolnictwo	22
2.5.1 Działalność gospodarcza	22
2.5.2 Ochrona zdrowia.....	23
2.5.3 Rolnictwo	23
2.6 Kapitał społeczny i ludzki	23
2.6.1 Ludność	23
2.6.2 Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrogoszczykach	25
2.6.3 Lokalne tradycje, zajęcia oraz formy aktywności mieszkańców	26
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Dobrogoszczyce.....	29
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną..	32
5. Zadania planowane do realizacji w latach 2010-2016	34

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

6.	Opis przedsięwzięcia głównego.....	40
7.	Indeksy i spisy.....	44
8.	Wykorzystane materiały:.....	46

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce zawiera charakterystykę miejscowości, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dziedzictwo historyczne i kulturowe Dobrogoszczyce. Ponadto przedstawia inwentaryzację zasobów Dobrogoszczyce w kontekście Gminy Kroczyce, służącą ujęciu stanu rzeczywistego wraz z oceną mocnych i słabych stron miejscowości. Zasadniczą część opracowania stanowią planowane kierunki rozwoju oraz zadania do realizacji ujęte w perspektywie siedmioletniej od zatwierdzenia POM.

Dokument wejdzie w życie po podjęciu uchwały zebrania wiejskiego w sprawie jego przyjęcia oraz Rady Gminy Kroczyce w sprawie jego zatwierdzenia.

POM sporządzono dzięki współpracy i zaangażowaniu mieszkańców gminy, w szczególności sołtysa p. Krzysztofa Janikowskiego oraz rady sołeckiej. Wszystkim, którzy zaangażowali się w pracę nad dokumentem składamy serdeczne podziękowania.

*Referat Zamówień Publicznych, Integracji Europejskiej,
Informatyki i Promocji UG Kroczyce*

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

1. Charakterystyka miejscowości Dobrogoszczyce

1.1 Informacje ogólne

Miejscowość **Dobrogoszczyce** jest położona w Gminie Kroczyce, zlokalizowanej w powiecie zawierciańskim, w województwie śląskim. Z Gminą Kroczyce sąsiadują gminy: Irządze, Szczekociny, Włodowice, Kroczyce, Poręba, Zawiercie, Pilica, Zamowiec, Ogrodzieniec, Włodowice, Niegowa (powiat myszkowski).

Mapa 1 Gminy powiatu zawierciańskiego

Źródło: UG Kroczyce

Powierzchnia gminy w skład, której wchodzi 20 sołectw wynosi 110,15 km².

Mapa 2 Sołectwa gminy Kroczyce

Źródło: UG Kroczyce

W skład Gminy Kroczyce wchodzi 20 sołectw: Biała Błotna, Browarek, **Dobrogoszczyce**, Dżibice, Gołuchowice, Huta Szklana, Kostkowice, Kroczyce Okupne, Kroczyce Stare, Lgota

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Murowana, Lgotka, Piaseczno, Podlesice, Pradła, Przyłubsko, Siamoszyce, Siedliszowice, Siemierzycy, Szypowice, Trzciniec.

Przez obszar gminy przebiegają: droga krajowa nr 78 (łącząca pośrednio m.in. poprzez Siewierz i Tarnowskie Góry, Górnośląski Okręg Przemysłowy ze wschodnią częścią kraju i miastami takimi jak Kielce, Lublin i Radom), relacji Kielce – Katowice oraz dwie drogi wojewódzkie nr 794 Koniecpol – Pradła – Wolbrom i nr 792 Żarki – Kroczyce. Powyższa sieć komunikacji drogowej umożliwia dogodnie połączenia z głównymi ośrodkami regionalnymi. Kroczyce są oddalone o około 53 km od Częstochowy, 58 km od Katowic, 74 km od Krakowa. Ponadto przez Gminę Kroczyce przebiega Centralna Magistrala Kolejowa, która dzieli teren gminy na dwie enklawy północną i południową.

Dobrogoszczyce leżą na północny-zachód od Kroczyce, na granicy gminy Kroczyce z gminą Włodowice oraz gminą Niegowa (granica powiatu zawierciańskiego). Liczba osób zamieszkujących Dobrogoszczyce wykazuje tendencję spadkową i aktualnie wynosi 174 osoby (stan na 31.12.2009r., źródło: UG Kroczyce, ewidencja ludności). Powierzchnia jaką zajmuje sołectwo stanowi 510,3394 ha.

1.2 Rys historyczny

Pierwsza wzmianka na temat wsi **Dobrogoszczyce** pochodzi z 1381 roku, kiedy to poznajemy Pawła z Dobrogoszczyce, pełniącego funkcję woźnego sądowego.

W regionie kroczyckim mamy do czynienia z przeważającą liczbą osad o typie patronimicznym, i tak nazwa Dobrogoszczyce pochodzi od nazwy osobowej *Dobrogost*.

W XIV i XV wieku w rejonie Kroczyce wykształciły się dwa podstawowe zespoły dóbr ziemskich. Dobrogoszczyce i kilka wsi w regionie kroczyckim zostały wtedy wydzielone z domeny królewskiej jako wyposażenie urzędu wojewody krakowskiego. Oznaczało to, iż właścicielem tych dóbr był nominalnie król (dobra koronne), natomiast zarząd i dochody zeń płynące, pozostawały w rękach zmieniających się na krześle wojewody przedstawicieli możnowładztwa małopolskiego.

W latach 50-tych i 60-tych XIX wieku, w związku z reformą czynszową, władze carskie wprowadziły pewne zmiany. W tym okresie parcelacji uległy niektóre majątki, na przykład rozparcelowany został obszar dworski w Kroczycach. W Dobrogoszczycach folwark istniał jeszcze na przełomie XIX i XX wieku. Ostateczna regulacja stosunków własnościowych obejmująca Dobrogoszczyce nastąpiła dopiero po II wojnie światowej.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Ludność regionu kroczyckiego zasiedlona była przez niewielkie społeczności, które wykazywały dużą spójność wewnętrzną i posiadały swój indywidualny charakter. W 1581 roku w Dobrogoszczycach było 10 łanów kmiecich i 1 łan sołtysi. Sporządzony w 1827 roku wykaz ludności podaje, iż w Dobrogoszczycach mieszkało 129 osób. W 1927 roku było tu 19 domów.

Do najbogatszych mieszkańców wsi zwykle należeli karczmarze i młynarze. W Dobrogoszczycach, wg Jana Długosza, istniała karczma uposażona w rolę, należąca do folwarku wojewody. Istnienie karczmy w Dobrogoszczycach odnotowano jeszcze przed rozbiorami.

Ciekawostką jest postać **Macieja z Dobrogoszczyc**, syna Mikołaja. W 1404 roku studiował on w Akademii Krakowskiej. Był prawdopodobnie duchownym i wywodził się ze stanu kmiecego. Być może ów Maciej, jako pierwszy mieszkaniec tego regionu, zrealizował swoją karierę życiową poprzez osiągnięcie wykształcenia akademickiego.

Przed II wojną światową istniała w Dobrogoszczycach szkoła (klasy I – III), która mieściła się w prywatnym budynku udostępnionym przez p. Józefa Kitę. Po wojnie nauka odbywała się w budynku po rodzinie żydowskiej. W miejscowości Dobrogoszczyce żyła tylko jedna rodzina Żydowska, która zginęła w czasie II wojny światowej. Mieszkańcy Dobrogoszczyc wykupili działkę pod szkołę od rodziny pomordowanych Żydów.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Dokument 1 Akt notarialny, umowa kupna - sprzedaży działki z budynkami w Dobrogoszczycach na cele szkolnictwa

WITALIS SWOLKIEN Notariusz
OKUSSA
WODA SOLECKA
w Dobrogoszczycach

WYPIS

Rusar repertorium 2086 na rok 1948.-
ANT NOTARIALNY.

Dziś się w Rzeczypospolitej Polskiej, w mieście powiatowym Okuszu, dnia 8 sierpnia roku 1948 tydzień dziesięć czterdziętego dnia.

Przedem, WITALIEM SWOLKIEM, notariuszem w Okuszu, w kasie celarskiej, znajdującej się w gmachu Sądu przy ulicy Trzeciego Maja pod Nr. 33, stawili się osobiscie niżej wymienieni, obywatele polscy: Lejzer Śliwka, syn Zuzka - w Czotoborze przy ulicy Aleksandra pod Nr. 11, i 27-metastatysta Grzesia Dobrogoszczyca, przy Trzeciego Maja pod Nr. 33, Franciszek SZCZEPANUS, syn Pietra - w domu pod Nr. 15, Stanisław SZCZAPKA, syn Michała - w domu pod Nr. 32 i Aleksander Szapka, syn Pietra - w domu pod Nr. 49, wszyscy ze wsi Dobrogoszczyce, gminy Kroczyca, powiatu Sileskiego w województwie Śląskim, działający i mający prawo działać w imieniu i na rzecz reprezentowanej przez nich Gromady Dobrogoszczyce, na mocy protokołu walnego zebrań tejże Gromady, odbytego 20 czerwca 1948 roku, zatwierdzonego przez Starostwo Powiatowe Sileskie w Okuszu 18 października 1948 roku Nr. S.IV.5-67/48. - Pożywszy protokół i pismo Starostwa do niniejszego aktu zabiegają, - i w obecności osobistej niżej wymienionych świadków: Stanisława Łukasika i Aleksandra Szarka tu w Okuszu zamieszkałych, stwierdzających słownie i tożsamość słowną, osobami następującą:-

- UMOWĘ KUPNA - SPRZEDAŻY -

1. Lejzer Śliwka wyraża, że z mocy postanowienia Sądu Grodzkiego w Okuszu, Oddział Księg Winogrystych z dnia 19 lipca 1948 roku Nr. D. 286/48, jest właścicielem hipotecznie obciążonego nieruchomości położonej w sołectwie wsi Dobrogoszczyce, gminy Kroczyca, powiatu Sileskiego, oznaczonej Nr. kolejnym gospodarstwa 54 pięćdziesiątym

RADA SOLECKA
w Dobrogoszczycach

czwartym i mającej zgromadzoną księgę wieczystą przy Sądzie Grodzkim w Okuszu pod nazwą "Kolonia Dobrogoszczyce Szalki", oznaczoną hipotecznie Nr. 334 trzynastą trzydziestą czwartą; że powyższa nieruchomość Nr. rej. pos. 54 w Dobrogoszczycach składa się z dwóch oddzielnie poborowych działek gruntu, oznaczonych Nr. Nr. 73 siedemdziesiątym trzecim i 83 siedemdziesiątym trzecim, obejmujących łącznej powierzchnią 4532 ostary tysiące pięćset pięćdziesiąt dwa setry kwadratowe, a mianowicie: działka Nr. 73 siedemdziesiątym trzecim powierzchnią 1238 setry kwadratowych i Nr. 83 podterakiel - 3294 setry kwadratowych; a powyższe działki wyznaczone zostały na planie, sporządzonego przez Starostwo Powiatowe w Okuszu dnia 26 czerwca 1948 roku nr. L. 1. 209/48, dotyczącego do zbioru dokumentów delatnego tomu księgi wieczystej "Kolonia Dobrogoszczyce Szalki" Nr. 10. 204, że w Dziale II wykazu powyższej nieruchomości figuruje wpis o zabezpieczeniu postępowania w sumie złotych 40.000 czterdzięciem tysiącem na rzecz Stanisława Łukasika; że powyższa nieruchomość wolna jest od jakichkolwiek innych obciążeń, że zgodnie z obowiązkiem przy niniejszym w kopii planu podziału parceli Nr. 73 gruntu wsi Dobrogoszczyce, sporządzonego przez Starostwo Powiatowe w Okuszu Lubczanka 28 lipca 1948 roku nr. L. 1. 204/48 - ogłoszonym wyżej parcella Nr. 73, została podzielona na dwie działki, a mianowicie: Nr. 73-a siedemdziesiątym trzecim litery-a o powierzchni 9438 dziewięć tysięcy czterysta trzydzięć setry kwadratowych Nr. 73-b siedemdziesiątym trzecim litery-b o powierzchni 2800 dwa tysiące osiemset setry kwadratowych; że zgodnie z obowiązkiem do niniejszego aktu osesowaniem Starostwa Powiatowego Okuskiego Nr. Del. (P-4)/1341/48 z dnia 26 lipca 1948 roku, zaś Starostwo serwiliście wyrażającemu: że abyła na rzecz Gromady Dobrogoszczyce działki Nr. 73-a o powierzchni 9438 setry kwadratowych z budynkami i przynależnościami, na cele szkolnictwa powiatowego; że powyższe gospodarstwo Lejzer Śliwka na już

RADA SOLECKA
w Dobrogoszczycach

w swym posiadaniu, stosownie do protokołu adwacko-odbiornego z dnia 26 lipca 1948 roku i, że od 1945 roku - Gromada Dobrogoszczyce, znajdująca się na powyższej działce - chce używać na szkołę i na zabudowę w dniu 20 czerwca r. b. uchwalono nabyć powyższą nieruchomość na cele szkolnictwa.

12. Wyjednawcy powyższe Lejzer Śliwka odstąpił, że on, wstąpił do przedmiotu wyżej osesowania Starostwa Powiatowego w Okuszu Nr. Del. (P-4)/1341/48 - całą opisaną wyżej parcella Nr. 73-a o powierzchni 9438 setry kwadratowych i w całości na powyższym wyżej planie starostwa powiatowego w Okuszu, pochodzącą z działki Nr. 73, obejmującej w całości gospodarstwo Nr. rej. pos. 54 w sołectwie wsi Dobrogoszczyce, a budynkami, oddzielnymi budynkami i przynależnościami, nie należącymi do niego, wyłączone, obowiązującymi własnymi kosztami i stawianymi przez siebie, nie wyłączone, obowiązującymi własnymi kosztami i stawianymi urządzeniem Sędzi Stanisława Łukasika, zabezpieczony w Dziale III wykazu powyższej nieruchomości, mocą aktu niniejszego sprzedaje Gromadzie Dobrogoszczyce, na cele szkolnictwa powiatowego, na tejże Gromadzie wyrażoną kwantytą, na dobrowolnie ogłoszonym, same sprzedana, złotych 200.000 dwieście tysięcy. - Przyjmuje, że powyższa suma złotych 200.000 dwieście tysięcy, całkowicie gotówką, od kupującej Gromady z rąk współdziałających tu przedstawicieli tejże Franciszka Szczepana, Stanisława Szarka i Aleksandra Szarka, przed podpisaniem aktu niniejszego otrzymano w odroku kwitują, z dnia dzisiejszego oddaje Gromadzie Dobrogoszczyce powyższą nieruchomość w posiadanie prawne i faktyczne, z obowiązkami wypłaconia od dnia, oddanych jednostek i poniesienia kosztów i opłat związanych z przepisaniem tytułu własności sływanej nieruchomości na imię Gromady, ze właścicielom kładem wieczystej i wszelkie, gdzie tego prawem najdzie potrzeba.

13. Sprzedający Lejzer Śliwka daje niniejszym rękopisem kupującej Gromadzie Dobrogoszczyce na pamiątkę tego zabycia i na pokolenie

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

W 1996r. budynek przekazano gminie Kroczyce.

Dokument 2 Decyzja nr GKG-IV-60145/4/4/96 z dnia 16 kwietnia 1996r.

Źródło: UG Kroczyce

Dobrogoszczyce mogą poszczycić się tradycją wypalania wapna. Piece, w których odbywało się wypalanie zwano „wapiennikami”. Wapno palił m.in. p. Kotuła Józef i p. Kita Władysław. Relikt wapiennika można do dziś obejrzeć w okolicznych lasach.

Zdjęcie 1 Relikt wapiennika w Dobrogoszczycach

Źródło: UG Kroczyce

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 2 Wapiennik w Dobrogoszczykach widok z góry

Źródło: UG Kroczyce

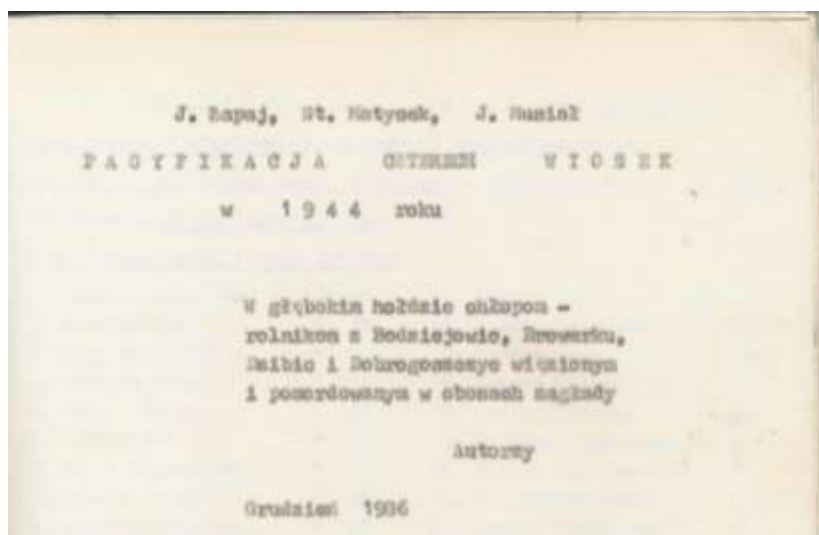
II wojna światowa stanowi bardzo ważny rozdział w historii Dobrogoszczyce. Cały region kroczycki był miejscem wielu tragicznych wydarzeń i bohaterskich zmagania w walce z najeźdźcą. Zorganizowano tu oddziały zbrojne „chłostry”, zwane później Batalionami Chłopskimi, powołano trójki polityczne Stronnictwa Ludowego, w 1942 roku na terenie Kroczyce powstała jedna z pierwszych komórek partyjna Polskiej Partii Robotniczej. Działały tu również oddziały Armii Krajowej, w skład której weszły oddziały BCh, GL i „PPS” zachowując daleko idącą samodzielność, ale działając razem bez przeszkód. Ponadto w pamięci mieszkańców dziesiątkami akcji utrwalił się partyzanci. Poruszeni niewinną śmiercią i cierpieniem wielu młodych ludzi Józef Łapaj, Stanisław Matysek i Henryk Skowron spisali w roku 1986 *Martyrologię wsi polskiej w latach okupacji 1939-1945, pacyfikacja wiosek Bodziejowice – Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice*. Zawiera ona świadectwa osób, które przeżyły okupację i internowanie w Grossrosen oraz nazwiska pomordowanych.

Dnia 20 października 1944r. Niemcy przeprowadzili obławę we wsiach Dzibice, Dobrogoszczyce i Bodziejowice – Browarek. Aresztowano wtedy 104 mężczyzn, wróciło 7. Poruszająca jest historia aresztowanego w tym dniu młodego 15-letniego Frania Pieca z Dobrogoszczyce: *„Gdy zbliżył się front wschodni, Niemcy zebrali wszystkich więźniów z Grossrosen, z fabryk, z kamieniołomów i w dużej kolumnie prowadzili ich pieszo w głąb Niemiec na zachód. Więźniowie byli bardzo wyczerpani i wielu było chorych, którzy po przejściu kilku kilometrów nie mogli iść dalej, zostawali. Tych którzy zostawali nie mogąc iść*

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

dalej, Niemcy zabijali. Zwłoki zamordowanych zostawały na drodze, a cała kolumna posuwała się dalej. Młody Franio Piec (lat 15) już nie mógł iść dalej, zostawał. Groziło mu zastrzelenie. Zauważył to jeden litościwy Niemiec z eskorty, ulitował się nad młodym chłopcem i powiedział mu, że jak napotka w drodze zabitego, to niech upadnie na ziemię, niech pomażę swą twarz krwią zabitego i udaje, że jest zabity. Niech się nie rusza, choćby go kopano, a gdy kolumna przejdzie, niech się uda do lasu i skieruje na wschód w kierunku zbliżającego się frontu. Tak postąpił Franio i ocalał.”¹

Wyciąg 1 Pacyfikacja wiosek Bodziejowice - Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice, grudzień 1986; strona tytułowa

Źródło: udostępniono przez sołtysa Dobrogoszczyce, Krzysztofa Janikowskiego

Wyciąg 2 Pacyfikacja wiosek Bodziejowice - Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice, grudzień 1986; aresztowani z Dobrogoszczyce

Wios Dobrogoszczyce			
1. Kania Jan	lat 28	5. Lasek Franciszek	lat 37
2. Kania Franciszek	" 53	6. Lasek Władysław	" 30
3. Kita Józef	" 28	7. Ledwoch Władysław	" 29
4. Kondas Józef	" 18	8. Nizoch Władysław	" 34

Źródło: udostępniono przez sołtysa Dobrogoszczyce Krzysztofa Janikowskiego

¹ J. Łapaj, S. Matysek, H. Skowron, *Pacyfikacja wiosek Bodziejowice – Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice*, 1986

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Wyciąg 3 Pacyfikacja wiosek Bodziejowice - Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice, grudzień 1986; aresztowani z Dobrogoszczyce cd.

Imię i Nazwisko	Wiek	Uwagi
Kadej Władysław	lat 30	przeżył, powrócił po wojnie
Kowalski Jan	" 21	
Pikula Antoni	" 44	
Pałga Stanisław	" 52	
Pałga Antoni	" 30	
Piec Antoni	" 51	
Sikora Wojciech	" 31	
Surowiec Jan	" 18	
Surowiec Józef	" 30	przeżył, powrócił do wsi po wojnie
Surowiec Stanisław	" 44	
Szcseperek Józef	" 29	
Zawalski Jan	" 30	
Zawalski Józef	" 44	
Jędraszek Stefan	" 22	
Kisgała Władysław	" 26	
Piec Franciszek	" 15	przeżył
Pogrzeb Józef	" 40	

Źródło: udostępniono przez sołtysa Dobrogoszczyce Krzysztofa Janikowskiego

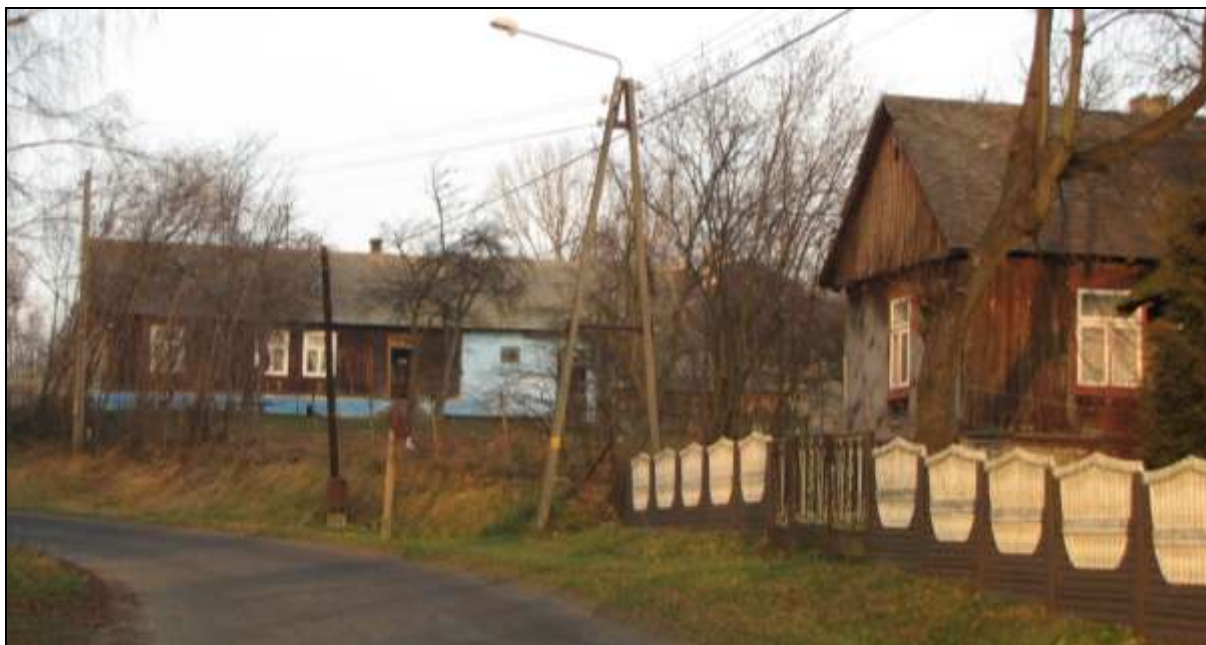
Wiadomo także, że mieszkaniec Dobrogoszczyce Stanisław Chwastek przeżył obóz koncentracyjny w Oświęcimiu.

1.3 Przestrzenna struktura miejscowości

Zdecydowanie dominującym typem zagospodarowania przestrzennego w regionie Kroczyce jest ulicówka, czyli układ zabudowań wzdłuż centralnej drogi, przy czym zabudowania te są położone w środku gruntów ornych, należących do wsi. Obecnie taki układ nadal jest widoczny w niektórych miejscowościach gminy Kroczyce m.in. w **Dobrogoszczycach**.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 3 Widok na najstarsze zabudowania w Dobrogoszczycach, widoczna „ulicówka”

Źródło: UG Kroczyce

Ulicówka wykształciła się w XIV i XV wieku. Po wytyczeniu centralnej drogi, zabudowa postępowała po obu jej stronach. Materiał budowlany stanowił kamień wapienny pozyskiwany z okolicznych kamionek. Kunszt pracy i dokładność wykonywanych fasad mogłyby stanowić wyzwanie dla dzisiejszych budowniczych.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 4 Budynek mieszkalny z 1942 roku wybudowany z wykorzystaniem kamienia wapiennego

Źródło: UG Kroczyce

Zabudowania gospodarcze i domy stanowiły zasadniczy element krajobrazu wsi, dopełniane komponentami takimi jak: dwór, kościół, młyny, karczmy, tartaki, kuźnie itp. Przemiany społeczne we wsiach regionu Kroczyce spowodowały zmiany w ich układzie przestrzennym. Zabudowania chłopskie nie wykazywały tak bezpośredniego związku z ziemią uprawną. Nastąpiło rozdzielenie gospodarstwa chłopskiego na część mieszkalno-gospodarczą i grunt uprawny, ponieważ zabudowania i ziemia tego samego rolnika znajdowały się często w różnych miejscach wsi. W związku ze wzrastającą rolą niektórych osad, pierwotny ich kształt przybrał bardziej urozmaicone formy, pojawiły się wsie o charakterze wielodrożnym. Taki układ przestrzenny dotyczy właśnie **Dobrogoszczyce**, został on wykształcony w XIX wieku. O rozwinięciu się bardziej skomplikowanego systemu zabudowy zdecydował fakt przekształceń własnościowych gruntów.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 5 Panorama Dobrogoszczyce

Źródło: UG Kroczyce

Aktualny układ zabudowy dla Dobrogoszczyce to: budynki mieszkalne usytuowane w I linii zabudowy, a budynki gospodarcze w II linii. Maksymalna wysokość budynków to 4,5 do poziomu okapu.

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1 Zasoby przyrodnicze

Gmina Kroczyce leży na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej, a dokładnie obejmuje część Płaskowyżu Częstochowskiego i niewielki fragment progu kredowego. Rzeźba terenu jest falisto-pagórkowata porozcinana nieckowatymi zagłębiami. Rozciągają się tu pasma Skał Kroczyckich, Rzędkowickich i Podlesickich. Najwyższym wzniesieniem jest Góra Zborów. Skały Podlesickie stanowią dwie grupy wzniesień rozdzielonych szeroką doliną. Na stokach i wierzchołkach występują charakterystyczne skałki wapienne. Część centralną obszaru gminy zajmuje kotlinowata depresja Kroczyce. W jej obrębie zajmują się relikty starych rozległych źródlisk, od których nadano nazwy Jeziorki i Życzyska.

Dobrogoszczyce leżą w północno-zachodniej części gminy. Zgodnie z uchwałą nr 267/XXXIV/2006 Rady Gminy Kroczyce z dnia 23 października 2006 roku w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Dobrogoszczyce w gminie Kroczyce sołectwo Dobrogoszczyce znajduje się w całości na terenie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” – obszar chroniony zgodnie z *Uchwałą WRN Nr XVI/70/82 z dnia 17 czerwca 1982 roku oraz Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego nr 15/98 z*

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

dnia 22 czerwca 1998r. (Dz. U. Woj. Częst. Nr 10/98 poz. 74) z późn. zm. oraz Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999 roku (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 8/99 poz. 42) oraz jego otuliny. W związku z powyższym obowiązuje szereg nakazów i zakazów dotyczących otuliny, m.in. nie wolno pozyskiwać do celów gospodarczych skał, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów, stosowania ogrodzeń uniemożliwiających wędrówki drobnych zwierząt leśnych i polnych na terenach nie zainwestowanych (rolnych, zieleni otwartej oraz kompleksów zieleni chronionej i leśnej), wypalania roślinności itp.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Region kroczycki, posiadający niezwykle bogatą i interesującą historię, jest niestety ubogi w zabytkowe pozostałości dawnych epok. Zasadniczo, w granicach administracyjnych współczesnej gminy, odnaleźć można jedynie zabytkowe zagrody chłopskie z przełomu XIX i XX wieku. Natomiast na obrzeżach granic gminnych, trwają sędziwe ruiny średniowiecznych zamków, należących do systemu warownego Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Ranga tych zabytków i ich malowniczy charakter przyciągają tutaj licznych turystów. Wśród gminnych zabytków wpisanych do rejestru zabytków są dwie pozycje:

- Kostkowice stan. 2”a” – grodzisko wczesnośredniowieczne na Górze Słupsko obejmujące swym zasięgiem naturalny skalny „ogrójec” oraz teren w obrębie dwóch pierścieni wałów;
- Kostkowice stan. 2 „b” – zawałona jaskinia na Górze Słupsko, w której stwierdzono ślady bytowania grup ludności w okresach schyłkowego paleolitu i późnego neolitu;

W gminnej ewidencji zabytków znajduje się kilkadziesiąt pozycji, głównie domów drewnianych, stodół i kaplic. Plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości **Dobrogoszczyce** wskazuje jeden obiekt objęty ochroną konserwatorską tj. kaplica murowana z 1880r. – dla której ustala się zakaz przebudowy oraz nakaz uzgadniania wszelkich prac remontowych.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 6 Kapliczka z 1880r. przed renowacją, rok 2003

Źródło: Wojewódzki Oddział Służby Kontroli Zabytków w Katowicach

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 7 Kaplica murowana z 1880r. objęta ochroną konserwatorską w Dobrogoszczykach po renowacji

Źródło: UG Kroczyce

2.3 *Obiekty i tereny*

Życie społeczno-kulturalne Dobrogoszczyce mieści się w budynku byłej szkoły podstawowej. Tu w wydzielonej części znajduje się także kaplica pw. Miłosierdzia Bożego.

Zdjęcie 8 Budynek byłej szkoły podstawowej w Dobrogoszczykach

Źródło: UG Kroczyce

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

W 1986r. z inicjatywy ks. Gołąbka utworzono kaplicę w Dobrogoszczykach, sołectwie należącym do parafii Sokolniki. Pierwotnie kaplica znajdowała się w prywatnym budynku należącym do Franciszka Kity. W 1997 r. za zgodą Wójta Gminy Kroczyce została zaadaptowana część budynku po byłej szkole podstawowej, gdzie przeniesiono kaplicę. Inicjatorem i koordynatorem tych działań był ówczesny sołtys Jan Migdał.

Zdjęcie 9 Kaplica Miłosierdzia Bożego w Dobrogoszczykach

Źródło: UG Kroczyce

We wrześniu 1997r. biskup Jaworski poświęcił kaplicę. Prace adaptacyjne oraz bieżące prace remontowe wykonywane były i są przez mieszkańców. Działanie te wyrażają ogromne zaangażowanie mieszkańców w sprawy kościoła.

Zdjęcie 10 Wnętrze Kaplicy Miłosierdzia Bożego w Dobrogoszczykach

Źródło: UG Kroczyce

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Pozostała część budynku, od lat wykorzystywana jest w ograniczonym zakresie przez społeczność Dobrogoszczyc. Tu odbywają się zebrania wiejskie, szkolenia dla rolników itp. Ze względu na dysfunkcyjność budynku i jego niedostosowanie do pełnienia funkcji świetlicy wiejskiej (brak zaplecza sanitarnego, systemu ogrzewania, znaczne zużycie budynku, wadliwe instalacje itp.), budynek jest wykorzystywany w niewielkim stopniu.

2.4 Infrastruktura społeczna

Dobrogoszczyce są małą miejscowością, w której nie zlokalizowano żadnej instytucji kultury, szkoły czy też innego obiektu o charakterze kulturalno-oświatowym. Młodzież i dzieci dowożone są do szkół w Kroczycach, a ich dostęp do edukacji i kultury w znacznej mierze jest ograniczony. Ważnym jest jednak fakt wzrastającego poziomu wykształcenia lokalnej ludności oraz aktywizacji środowisk lokalnych. Pojawiają się lokalni liderzy chętni do reaktywacji niegdyś podejmowanych inicjatyw. Tak jest w przypadku koła gospodyń wiejskich, które kiedyś funkcjonowało. Dziś ze względu na brak lokalu oraz środków finansowych na zakup strojów ludowych i wyposażenia warunkującego rozpoczęcia działalności – nie funkcjonują.

Zdjęcie 11 Zachowane stroje dawnego koła gospodyń wiejskich w Dobrogoszczycach

Źródło: UG Kroczyce

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

2.5 Infrastruktura techniczna

2.4.1 System zaopatrzenia w wodę

Dostawa wody odbywa się z wodociągu grupowego „Przyłubsko”. Zapewnia on pełne pokrycie zapotrzebowania na wodę na cele bytowo-komunalne i przemysłowe oraz na potrzeby zabezpieczenia przeciwpożarowego. W latach 2010-2011 planowana jest przebudowa wodociągu Dzibice – Dobrogoszczyce.

2.4.2 System odprowadzenia ścieków komunalnych

Na terenie sołectwa aktualnie brak systemu kanalizacyjnego. Docelowo projektuje się odprowadzenie ścieków sanitarnych poprzez gminny system kanalizacyjny do grupowej oczyszczalni ścieków „Kroczyce” zlokalizowanej w miejscowości Kostkowie. Do czasu realizacji tego systemu dopuszcza się unieszkodliwianie ścieków w obrębie działki za pomocą szczelnych zbiorników bezodpływowych.

2.4.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dostawa mocy i energii elektrycznej odbywa się w oparciu o istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych na poziomie średnich napięć zasilanych z GPZ Katowice 110/15 kV. Na terenie miejscowości znajdują się dwie stacje transformatorowe 15/04 kV.

2.5 Gospodarka i rolnictwo

2.5.1 Działalność gospodarcza

Według Urzędu Statystycznego w Katowicach dominującymi obszarami działalności gospodarczej w gminie Kroczyce są handel i naprawy, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe. Liczba podejmowanych działalności gospodarczych wykazują tendencję wzrostową, co pozytywnie rokuje na rozwój gospodarczy gminy.

W Dobrogoszczykach zlokalizowane jest niespełna 2% ogółu działalności gospodarczej (stan na grudzień 2009 r.) tj. 6 działalności gospodarczych zarejestrowanych w gminnym rejestrze. Samozatrudnienie w Dobrogoszczykach nie stanowi ważnego źródła dochodu, a aktywność mieszkańców w tym zakresie jest niewielka.

Tabela 1 Działalność gospodarcza w Dobrogoszczykach (stan na 31 grudnia 2009r.)

Lp	Rodzaj działalności	Ilość
1	Handel	3

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

2	Transport	1
3	Usługi pozostałe	2
Ogółem		6

Źródło: rejestr ewidencji działalności gospodarczej, UG Kroczyce

2.5.2 Ochrona zdrowia

W miejscowości Dobrogoszczyce nie funkcjonuje żaden ośrodek opieki zdrowotnej. Mieszkańcy Dobrogoszczyce korzystają z opieki zdrowotnej w Kroczycach, gdzie zlokalizowane są dwie przychodnie oraz dwie apteki.

2.5.3 Rolnictwo

W Dobrogoszczykach przeważają gospodarstwa małe o powierzchni nieprzekraczającej 5 ha ziemi uprawnej. Gospodarstwa te mają charakter konsumpcyjny, czyli produkują w celu zaspokojenia własnych potrzeb żywnościowych. Liczba gospodarstw rolnych w Dobrogoszczykach wynosi 47, działek rolnych – 5.

Ogółem grunty rolne w Dobrogoszczykach to 349,05 ha w tym użytki rolne to 222,73 ha a zasiewy to 139,13 ha.

Kilkadziesiąt lat temu rolnictwo stanowiło tu element dominujący, wyznaczający ścieżki rozwoju. W ostatnich latach tradycje rolnicze znacznie osłabły. Złożyło się na to kilka przyczyn: spadek opłacalności produkcji rolnej związany z brakiem określonej specjalizacji rolnictwa i znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, wzrost cen paliwa i usług rolniczych. Obecnie następuje przekształcenie w kierunku działalności nierolniczej, czego wyrazem w Dobrogoszczykach jest funkcjonowanie jednego obiektu świadczącego usługi turystyczne, związane z rekreacją i wypoczynkiem.

2.6 *Kapitał społeczny i ludzki*

2.6.1 Ludność

Według ewidencji UG Kroczyce na terenie gminy mieszka 6 404 osób (stan na 31.12.2009r.), w tym najwięcej osób zamieszkuje sołectwa Kroczyce (1831) i Pradła (738) – prawie 40 %. Dobrogoszczyce zamieszkuje niespełna 3% ogółu mieszkańców gminy.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Tabela 1 Ludność gminy wg sołectw

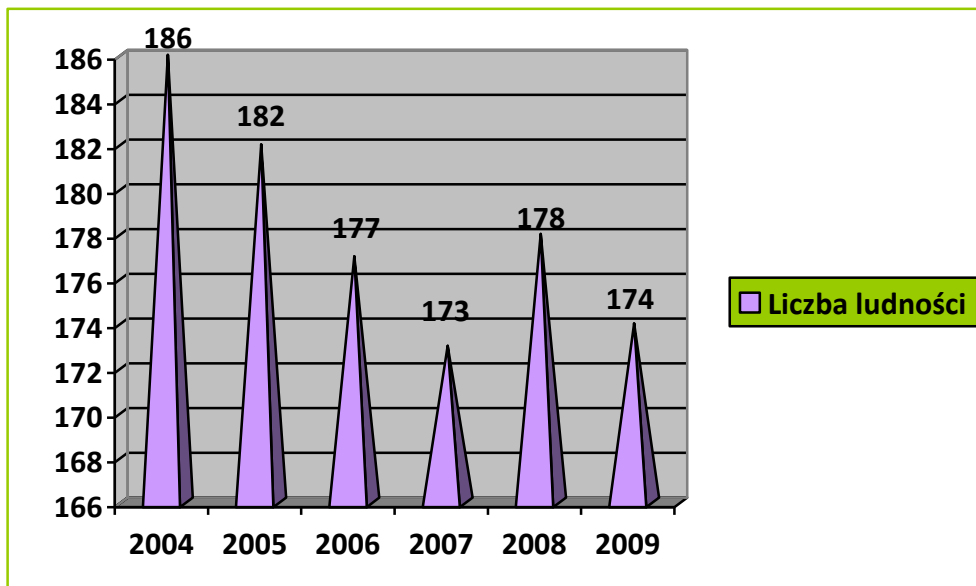
Sołectwo	Ludność	% w ogóle ludności
Biała Błotna	175	2,73%
Browarek	49	0,76%
Dobrogoszczyce	174	2,72%
Dzibice	520	8,12%
Gołuchowice	331	5,17%
Huta Szklana	71	1,11%
Kostkowice	345	5,39%
Kroczyce	1831	28,59%
Lgota Murowana	454	7,09%
Lgotka	97	1,51%
Piaseczno	93	1,45%
Podlesice	309	4,83%
Pradła	738	11,52%
Przyłubsko	189	2,95%
Siamoszyce	221	3,45%
Siedliszowice	322	5,03%
Siemiędzyce	204	3,19%
Szypowice	265	4,14%
Trzciniec	16	0,25%
OGÓŁEM	6404	100,00%

Źródło: Ewidencja ludności UG Kroczyce – rejestr mieszkańców, stan na 31.12.2009r.

Liczba ludności gminy wzrosła w roku 2009 (6404 mieszkańców) o ponad 4% w stosunku do roku 2003, (6157 mieszkańców) z zachowaniem tendencji przewagi mężczyzn nad kobietami. Liczba ludności w Dobrogoszczykach wykazuje trend malejący, a równowaga w kwestii płci jest szczególnie zachwiana – liczba kobiet wynosi 75, mężczyzn – 99.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Wykres 1 Liczba ludności w Dobrogoszczyce w latach 2004-2009

Źródło: UG Kroczyce, ewidencja ludności (dane na koniec roku kalendarzowego)

2.6.2 Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrogoszczycach

Ochotnicza Straż Pożarna w Dobrogoszczycach powstała w czerwcu 1927 roku. Ówczesnymi jej założycielami byli organizatorzy życia społecznego, kulturalnego i

Zdjęcie 12 Dyplom za zdobycie I miejsca w gminnych zawodach pożarniczych z roku 1989

gospodarczego Gamulski Adam, Kondas Paweł, Lamch Jan, Kita Józef oraz Nowakowski Józef. Pierwszym naczelnikiem był druh Jan Sikora. Początki pracy były bardzo trudnym okresem w życiu ich organizacji. Brak środków finansowych uniemożliwił zaopatrzenie w niezbędny sprzęt gaśniczy, a posiadany wówczas, prymitywny nie miał gdzie być przechowywany. W latach 60-tych jednostka otrzymała pierwsza motopompę. Przez ponad 80 lat służy ona społeczeństwu bez względu na dzieje naszego narodu. OSP aktywnie działa w zakresie ochrony przeciwpożarowej, likwidacji skutków klęsk żywiołowych, pomocy w wypadkach drogowych. Organizuje spotkania koleżeńskie i prace na rzecz wsi. Uczestniczy w obchodach świąt kościelnych, państwowych i

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

uroczystościach lokalnych. Bierze udział w zawodach i pokazach pożarniczych od lat zajmuje czołowe miejsca w gminnych zawodach pożarniczych.

W swych założeniach organizacyjnych widzi dużą możliwość oddziaływania wychowawczego na młodzież i społeczeństwo, a zarazem budzi zainteresowania działalnością straży oraz buduje jej autorytet w środowisku.

2.6.3 Lokalne tradycje, zajęcia oraz formy aktywności mieszkańców

Grupa kolędników – ukazanie obrzędów i zwyczajów to pomysł na scenariusz widowiska obrzędowego związanego ze świętami Bożego Narodzenia, które w miejscowości Dobrogoszczyce było kontynuowane od wieków. Teksty i stroje autentycznie przekazywane z pokolenia na pokolenie, istnieją po dziś dzień. Jednakże tradycja przybliżająca niepowtarzalny klimat tradycji ludowej i naszych rodzimych zwyczajów podczas wspólnego kolędowania w okresie Świąt Bożego Narodzenia zanika ze względu na brak miejsca spotkań i możliwości przechowywania strojów i rekwizytów. Należy jednak nadmienić, że istnieje grupa młodzieży żywo zainteresowana kontynuowaniem tej tradycji.

Prządki – Dobrogoszczyce słynęły z hodowli owiec, które wypasano w okolicznych lasach. Wypas owiec w naturalny sposób wspomagał odślanianie jurajskich wapiennych ostańców skalnych. Owce dostarczały wełny, która z kolei była przedmiotem zajęć dla kobiet. Prządki z Dobrogoszczyce słynęły na okolicę ze swej solidności i wysokiej jakości wełny. Do dziś zachowały się stare wrzeciona.

„Wydzierki” - długie zimowe wieczory upływały w wielu domach pod znakiem darcia pierza. Był to rodzaj wzajemnej pomocy: w jednej chacie gromadziło się nieraz kilkanaście kobiet i dziewcząt i przez kolejne wieczory darły pierze. Tradycyjnie - każda zapobiegliwa matka hodowała gęsi, by z ich piór zrobić później córce pierzynę i poduchy, które stanowiły podstawowy element wiana młodej panny. Wieczory te upływały na rozmowach, opowiadaniu niezwykłych historii, a często na zwykłym plotkowaniu. Dość często ten monotony nastrój wieczoru przerywali chłopcy, którzy wpadali do izby znienacka i dmuchali co sił w piersiach w pierze albo wrzucali złapane wcześniej mieszkające w strzechach wróble. Te zaś fruwały po całej izbie, a gospodyni lamentowała głośno nad ich wybrykami. Fakt, że nikt na nich długo się nie gniewał i tak naprawdę kobiety były zadowolone, że chłopcy umilą im ten wieczór swym towarzystwem. To były naprawdę cenne chwile w życiu społecznym sołectwa, bowiem integrowały społeczeństwo, ludzie –połączeni wspólną pracą- czuli się sobie bliżsi. Zdarzało się, że taki właśnie wieczór stawał się okazją do pocieszenia kogoś w troskach lub do zeswatania dwojga młodych ludzi. Dzięki temu zajęciu nikt nie był

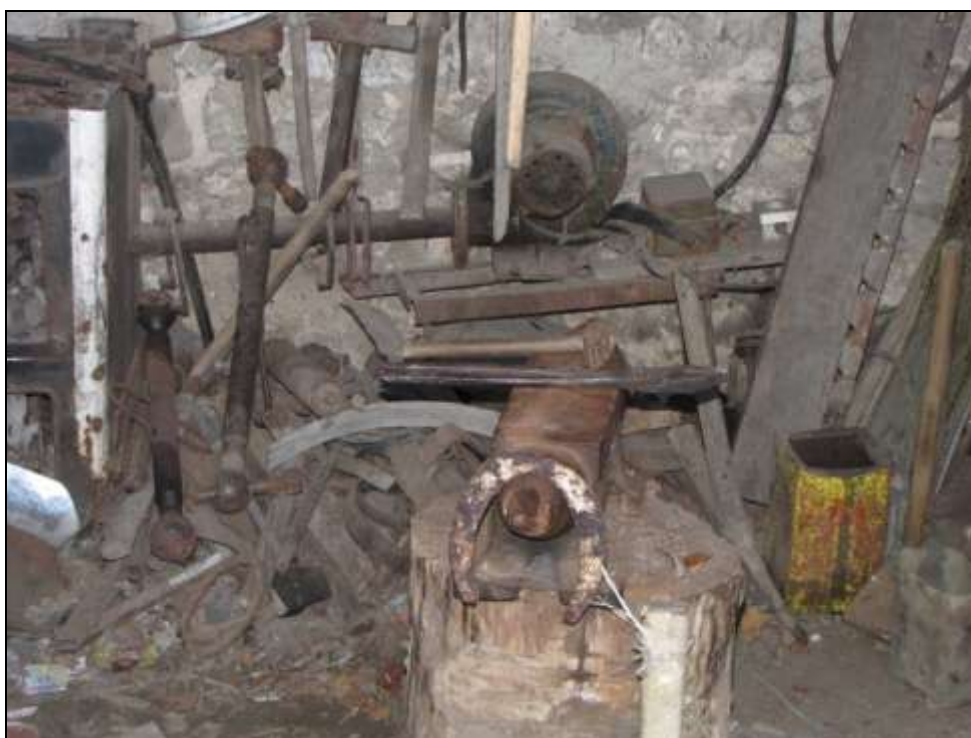
Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

samotny, a i praca szła żwawiej. Poza tym darcie pierza stanowiło jedną z niewielu przecież możliwych wówczas form życia towarzyskiego na wsi. Wieczory spędzone na „wydzierkach” należały do bardzo radosnych. Kończono w jednym domu, a już następnego wieczora zaczynało w następnym.

Wyrób płócien – na przełomie XIX i XX w. mieszkańcy sołectwa trudnili się także wyrobem płócien, a warsztat tkacki znajdowała się w wielu domostwach. Płótna wyrabiane były z wełny własnej produkcji.

Ponadto w Dobrogoszczycach istniały dwie kuźnie. Jedna z nich zachowała się do dziś.

Zdjęcie 13 Zachowana część kuźni w Dobrogoszczycach

Źródło: UG Kroczyce

Obecnie kuźnie straciły na znaczeniu ze względu na zmniejszającą się liczbę koni oraz ze względu na powstawanie nowocześniejszych warsztatów mechanicznych.

Szansę na aktywizację i oddolne zaangażowanie w rozwój obszarów wiejskich stwarza fakt, że Dobrogoszczyce są objęte zasięgiem terytorialnym działalności Lokalnej Grupy Działania „Perła Jury”. Celem głównym podejścia leader jest budowanie kapitału społecznego na obszarach wiejskich m.in. poprzez aktywizację mieszkańców wsi, polepszanie zarządzania lokalnymi zasobami. Stowarzyszenie to realizowało schemat II w ramach SPO-ROL, w ramach którego Gmina Kroczyce bezpośrednio realizowała projekty, jak również była

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

beneficjentem projektów realizowanych przez inne gminy np. festyny, zamkowa szkółka rycerska, czy też projekty szkoleniowe i edukacyjne. W kolejnym okresie programowania 2007-2013 sołectwo może być beneficjentem środków finansowych pozyskanych przez LGD „Perła Jury”. Sukces w postaci pozyskania pewnych środków finansowych dla sołectwa mógłby stać się wyznacznikiem dalszej aktywizacji mieszkańców.

Społeczność Dobrogoszczyce wykazuje szczególną pobożność i zaangażowanie w sprawy kościoła. Wyrazem ufności jest grotta ufundowana przez miejscowego nauczyciela p. Bochynkiewicza, którą zbudowano przy aktywnej pomocy mieszkańców. Grotta kształtem nawiązuje do grotty z Lourdes.

Zdjęcie 14 Grotta z Dobrogoszczyce

Źródło: UG Kroczyce

W 2008r. młodzież z Dobrogoszczyce ufundowała nową tablicę pamiątkową do grotty.

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Dobrogoszczyce

Analiza SWOT (mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń) jest kompleksową metodą służącą do badania zarówno czynników wewnętrznych bezpośrednio związanych z organizacją, dla której opracowywany jest projekt, jak i czynników zewnętrznych, które z jednej strony tworzą szanse dla powodzenia programu, ale generują także zagrożenia.

Tabela 2 Analiza swot

Mocne strony	Słabe strony
▪ doskonałe warunki krajobrazowe (ukształtowanie terenu, lasy, cieki i zbiorniki wodne),▪ duża ilość lasów, zasoby runa leśnego oraz fauny i flory,▪ położenie na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, terenie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” oraz jego otuliny,▪ położenie w pobliżu aglomeracji miejskich,▪ dobra jakość wód podziemnych,▪ położenie w niedalekiej odległości od ważnych szlaków komunikacyjnych,▪ prężnie funkcjonująca jednostka OSP,▪ aktywna postawa mieszkańców, szczególnie w życiu kościelnym zbiorowości, wyrażająca się m.in. troską mieszkańców o istniejące	▪ niska świadomość ekologiczna mieszkańców,▪ brak kanalizacji w miejscowości,▪ niski poziom zamożności mieszkańców,▪ słaby rozwój działalności gospodarczej,▪ rozdrobnienie gospodarstw rolnych,▪ brak wiejskiego centrum kultury (np. brak możliwości rozwoju zainteresowań, umiejętności artystycznych oraz młodych talentów),▪ ograniczona oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,▪ brak oferty rekreacyjno-kulturalnej w sołectwie (brak boiska sportowego, placu zabaw, ścieżek rowerowych itp.),▪ niewielka ilość organizowanych wspólnie przedsięwzięć,▪ zły stan dróg lokalnych,

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

obiekty sakralne, ▪chęć dawnych liderów społecznych do reaktywacji działań, ▪istnienie lokalnych tradycji, zwyczajów itp, ▪wzrastający poziom wykształcenia mieszkańców, ▪łatwy dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.	▪brak chodnika, ▪brak otwartych powierzchni wspólnych, ▪niskie wykorzystanie technologii IT w życiu sołectwa, brak strony internetowej sołectwa, ▪malejąca liczba mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia
▪rozwój usług turystycznych, agroturystycznych i rekreacyjnych w regionie, wydłużenie okresu turystycznego, ▪rozwój nieuciążliwej produkcji, ▪nowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznaczający nowe tereny pod zabudowę. ▪istnienie infrastruktury teleinformatycznej, ▪zmiany w świadomości społeczeństwa polegające na dążeniu do wykształcenia, ▪położenie miejscowości w obrębie obszaru o szczególnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych (rzeźba terenu, skałki, duże kompleksy leśne) znajdujących odbicie w rosnącym zainteresowaniu ludności	▪niska świadomość ekologiczna i brak przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska, ▪brak odpowiednich rozwiązań prawnych w zakresie ochrony środowiska w sąsiednich gminach, ▪patologie społeczne, w tym uzależnienia, ▪ceny nośników energii utrudniające proekologiczne zachowania (problemy z wyeliminowaniem niskiej emisji), ▪brak szkół ponadgimnazjalnych na terenie gminy, ▪brak środków finansowych na poprawę stanu dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, ▪wydłużony okres oczekiwania na realizację budowy oczyszczalni

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

nowymi terenami zabudowy mieszkalnej i rekreacyjnej, położonymi w sąsiedztwie istniejącej zabudowy,

- wzrastająca liczba mieszkańców gminy, głównie ze względu na napływ nowych mieszkańców z przeludnionych aglomeracji ,
- działanie Lokalnej Grupy Działania „Perła Jury” (Leader) na terenie obejmującym Dobrogoszczyce,
- sąsiedztwo przeludnionych ośrodków przemysłowych GOP-u;
- istnienie dróg krajowej, wojewódzkich, komunikującej gminę z ośrodkami miejskimi
- planowana budowa obwodnicy DK nr 78,
- planowana budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków na terenie gminy.

ścieków, skutkujący wzrostem zanieczyszczenia środowiska,

- postępująca likwidacji połączeń PKS,
- ograniczone środki finansowe budżetu gminy Kroczyce na inwestycje w poszczególnych sołectwach.

Źródło: opracowanie własne

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

W sołectwie Dobrogoszczyce zamieszkuje niespełna 3% ogółu ludności gminy Kroczyce. Liczba podmiotów gospodarczych w miejscowości stanowi ok. 2% działalności gospodarczej gminy, a liczba ludności wolno maleje. Brak tu obiektów i instytucji o znaczeniu oświatowym czy kulturalnym. Powyższe powoduje, że Dobrogoszczyce nie są ważnym ośrodkiem społeczno-gospodarczym gminy Kroczyce. Z drugiej jednak strony walory krajobrazowe gminy, jej położenie w pobliżu aglomeracji miejskich oraz dobre skomunikowanie z ośrodkami miejskimi i dalej aglomeracją Śląską powoduje spory odsetek migracji zewnętrznych. Z danych UG Kroczyce wynika, że obecnie na terenie gminy znajduje się ok. 400 zabudowanych działek letniskowych, a liczba wszystkich działek letniskowych sięga ponad 800. Napływający nowi mieszkańcy oraz rozwój turystyki i agroturystyki w regionie stanowią szansę na rozwój społeczno-gospodarczy gminy, do czego przyczynia się potencjał wszystkich sołectw. Dobrogoszczyce usytuowane są na północno- zachodniej granicy gminy, co powoduje, że tamtejsze tereny nie zostały jeszcze poznane przez turystów okupujących Podlesice czy Kostkowice. Jakkolwiek potencjał krajobrazowy i społeczny Dobrogoszczyca, w tym istniejące tradycje i bogata historia, jest niebagatelny, choć wymaga zauważenia i promocji. Proces napływu nowych mieszkańców, poszukujących ciszy, bliskości z naturą oraz przestrzeni życiowej w Dobrogoszczycach już się rozpoczął.

Cel główny

Wizja **Dobrogoszczyca** jaka rodzi się na bazie inwentaryzacji zasobów i oczekiwań mieszkańców jest następująca:

Dobrogoszczyce nowoczesnym sołectwem, w którym chroni się wartości środowiska naturalnego, szanuje i eksponuje dziedzictwo religijne, historyczne i krajobrazowe, posiadające silną i ugruntowaną tożsamość społeczności wiejskiej, otwarte na turystów i nowych mieszkańców.

Cel główny jaki wynika z powyższej wizji to stworzenie sołectwa ekologicznego, otwartego, z rozwiniętym zapleczem rekreacyjnym oraz kulturalnym.

Cele strategiczne

Zarysowane poniżej cele strategiczne umożliwiają wybiórczą realizację konkretnych zadań inwestycyjnych, w zależności od dostępności źródeł finansowania przy jednoczesnym zachowaniu możliwości indywidualnego dostosowywania zakresu projektów do aktualnych potrzeb (priorytetów). Cele strategiczne obejmują zakres inwestycji materialnych w

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

infrastrukturę środowiskową, rozwoju gospodarczego oraz społeczną, a także promują działania „miękkie” z dziedziny choćby edukacji prozdrowotnej, czy promocji miejscowości.

Są to:

- 1) **poprawa jakości życia** m.in. poprzez ułatwienie dostępu do rekreacji i kultury (świetlica wiejska) oraz Internetu, działania nakierowane na promocję edukacji oraz szkolenia, zachęcanie mieszkańców do dbałości o przestrzeń prywatną, budowa chodnika, wzrost standardu bazy kulturalnej i turystyczno – rekreacyjnej (stworzenie świetlicy wiejskiej, zagospodarowanie terenów publicznych pod plac zabaw i boisko sportowe), **stworzenie oferty społeczno-kulturalnej dla mieszkańców** (np. zajęcia, koła zainteresowań i występy organizowane w świetlicy wiejskiej), **stworzenie oferty edukacyjnej** (np. organizacja szkoleń dla rolników, czy wpływających na różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej),
- 2) **ochrona wartości środowiska naturalnego** m.in. poprzez budowę kanalizacji na terenie sołectwa, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska,
- 3) **rozwój tożsamości społeczności Dobrogoszczyce** poprzez m.in.: organizowanie wspólnych uroczystości okolicznościowych np. dzień babci, dzień dziadka, kolacja wigilijna itp., wykorzystanie potencjału, doświadczenia, energii i wolnego czasu ludzi starszych do działania na rzecz społeczności lokalnej, przyciąganie i integrowanie ze społecznością wsi osób okresowo przebywających na jej terenie, stworzenie witryny internetowej zawierającej informacje historyczne, kulturowe itd.,
- 4) **zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru** m.in. poprzez reaktywacja koła gospodyń wiejskich, kultywowanie miejscowych tradycji i zwyczajów, propagowanie wiedzy historycznej zwłaszcza o dziejach wsi i najbliższej okolicy, stwarzanie możliwości do rozwoju oraz prezentacji lokalnych talentów artystycznych i sportowych, stworzenia miejsca do spotkań, imprez towarzyskich i rodzinnych,
- 5) **wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Dobrogoszczyce** m.in. poprzez imprezy promocyjne z udziałem lokalnych talentów, stworzenie strony internetowej sołectwa; szkolenia dla mieszkańców w zakresie „świadczenia usług turystycznych”.

5. Zadania planowane do realizacji w latach 2010-2016

Rozwój **Dobrogoszczyc** w ciągu najbliższych 7 lat i później powinien się oprzeć na wykorzystaniu jej atutów oraz na większym rozbudzeniu i właściwym ukierunkowaniu indywidualnej i grupowej aktywności jej mieszkańców. Bardzo pomocne w tym mogą być programy pomocowe UE oraz finansowe i organizacyjne wsparcie gminy. Poniższe przedsięwzięcia nie zostały ograniczone tylko tych, które kwalifikują się do wsparcia w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013. Opisano te projekty/operacje, które zostały wskazane przez mieszkańców do realizacji w perspektywie 7 lat.

Współdziałanie społeczności lokalnej z władzami gminy, organizacjami pożytku publicznego i lokalną LGD „Perła Jury” powinno być nakierowane na następujące zadania:

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Tabela 3 Zadania do realizacji w okresie 2010-2016 w miejscowości Dobrogoszczyce – szacowane koszty, cele i źródła finansowania

Lp	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Źródła finansowania	Cel projektu
1	Budowa świetlicy wiejskiej w m. Dobrogoszczyce wraz z zakupem wyposażenia	725 000 zł	PROW 2007-2013 (Oś 3, działanie: Odnowa i rozwój wsi) Środki własne gminy	• poprawa jakości życia, • rozwój tożsamości społeczności, • zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
2	Szkolenia dla mieszkańców wsi (w zakresie pozyskiwania środków na rozwój działalności, rolniczej, pozarolniczej, przetwórstwa, kształtowania przestrzeni zielonej itp.)	40 000 zł	PROW 2007-2013 (Oś 4 Leader, środki małe projekty), środki własne	• poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
3	Przebudowa wodociągu Dzibice - Dobrogoszczyce	3 858 000 zł	PROW 2007-2013 (Oś 3, działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej)	• podniesienie standardu życia mieszkańców, • ochrona wartości środowiska naturalnego, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
4	Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Zagłębiu Dąbrowskim - budowa infrastruktury dla szerokopasmowego Internetu (cała gmina)	2 292 756,05 zł	RPO WSL 2007-2013 (Program Rozwoju Subregionu Centralnego)	• poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
5	Budowa kanalizacji i	40 040 000 zł	RPO WSL 2007-2013, środki własne	• ochrona wartości środowiska

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

	oczyszczalni ścieków (cała gmina)		gminy	naturalnego
6	Stworzenie strony internetowej sołectwa	3 000 zł	Środki własne gminy, sołectwa	• ochrona wartości środowiska naturalnego, • poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej
7	Budowa placu zabaw	15 000 zł	środki własne gminy, sołectwa, PROW 2007-2013 (Oś 4 Leader, środki małe projekty)	• poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
8	Imprezy promocyjne i okolicznościowe	ok. 5000 zł*	Środki własne gminy, sołectwa, prywatni sponsorzy	• poprawa jakości życia, • rozwój tożsamości społeczności, • zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej
9	Budowa chodnika	300 000 zł	Środki własne powiatu zawierciańskiego	• poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
10.	Budowa boiska sportowego	50 000 zł	Środki własne gminy, sołectwa, samorząd województwa śląskiego (konkurs przedsięwzięć odnowy wsi lub inny)	• poprawa jakości życia, • rozwój tożsamości społeczności, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej

Plan Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

111	Przebudowa dróg gminnych	400 000 zł	Środki własne gminy	• poprawa jakości życia, • wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej,
12.	Reaktywacja KGW. Zakup strojów dla KGW	15 000 zł	Środki własne gminy, sołectwa, samorząd województwa śląskiego (konkurs przedsięwzięć odnowy wsi lub inny)	• poprawa jakości życia, • rozwój tożsamości społeczności, • zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru,
13.	Zabezpieczenie i remont obiektów dziedzictwa kulturowego (np. Grota)	15 000 zł	Środki własne sołectwa	• poprawa jakości życia, • rozwój tożsamości społeczności, • zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru,

Źródło: opracowanie własne

*wartość szacunkowa przyjęto wartość średnią przypadającą na jedną imprezę

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Przewidywany harmonogram realizacji prezentuje poniższy wykres Gantt'a.

Tabela 4 Wykres Gantt'a

Harmonogram	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Budowa świetlicy wiejskiej w m. Dobrogoszczyce</i>							
<i>Szkolenia dla mieszkańców</i>							
<i>Przebudowa wodociągu Dzibice - Dobrogoszczyce</i>							
<i>Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Zagłębiu Dąbrowskim - budowa infrastruktury dla szerokopasmowego Internetu (cała gmina)</i>							
<i>Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków (cała gmina)</i>							
<i>Stworzenie strony internetowej sołectwa</i>							
<i>Budowa placu zabaw</i>							
<i>Imprezy promocyjne i okolicznościowe</i>							
<i>Budowa chodnika</i>							
<i>Budowa boiska sportowego</i>							
<i>Przebudowa dróg gminnych</i>							

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Reaktywacja KGW. Zakup strojów dla KGW							
Zabezpieczenie i remont obiektów dziedzictwa kulturowego (np. Grota)							

Źródło: opracowanie własne

6. Opis przedsięwzięcia głównego

Przedsięwzięcie polega na budowie budynku świetlicy wiejskiej w Dobrogoszczycach. Realizacja tego zadania w dużej mierze przyczyni się do dalszej ewolucji sołectwa, w kierunku nie tylko poprawy jakości życia, ale przede wszystkim aktywizacji miejscowej ludności, co spowoduje rozwoju tożsamości społeczności. Wielu mieszkańców znacznie odczuwa brak możliwości rozwoju grupowych form aktywności, jak również brak zaplecza społeczno-kulturalnego w miejscu zamieszkania. Nowoczesna świetlica może również stymulować propagowanie wartości historycznych. Ponadto powiększy wachlarz możliwości promocji Dobrogoszczyce oraz innych form aktywności mieszkańców.

Budynek zostanie zlokalizowane na działce należącej do gminy Kroczyce nr 246/1 oraz 247/1. Wjazd i wejście na działkę prowadzi od strony zachodniej. Działka jest pokryta trawnikiem.

Zdjęcie 15 Teren na którym zlokalizowana będzie świetlica wiejska w Dobrogoszczycach

Źródło: UG Kroczyce

Na tej działce w odległości 7,8 m od granicy północnej zostanie zlokalizowany budynek świetlicy wiejskiej oznaczony na planie zagospodarowania numerem 1.

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Rysunek 1 Plan zagospodarowania działek 247/1, 246/1

Źródło: dokumentacja techniczna

Projektowana budowa przewidziana jest jako parterowa, nie podpiwniczona, wykonana w konstrukcji tradycyjnej murowanej z żelbetowymi elementami konstrukcyjnymi typu podciąg, belki, nadproża oraz strop. Do budynku zostanie wykonane dojście i dojazd.

Tabela 5 Dane techniczne projektowanego budynku

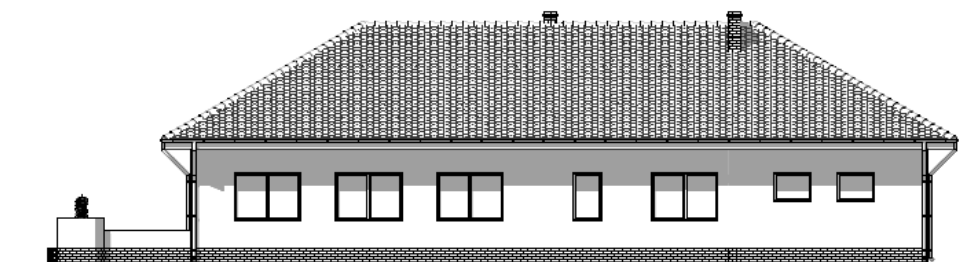
Powierzchnia zabudowy	310,32 m²
Powierzchnia utwardzona	156,40 m ²
Powierzchnia użytkowa	167,41 m ²
Powierzchnia całkowita (netto)	226,93 m ²
Powierzchnia całkowita (brutto)	263,40 m ²
Kubatura	1 301,20 m ³

Źródło: dokumentacja techniczna

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Projektowany wygląd budynku świetlicy:

Rysunek 2 Elewacja wschodnia

Źródło: dokumentacja projektowa

Rysunek 3 Elewacja południowa

Źródło: dokumentacja projektowa

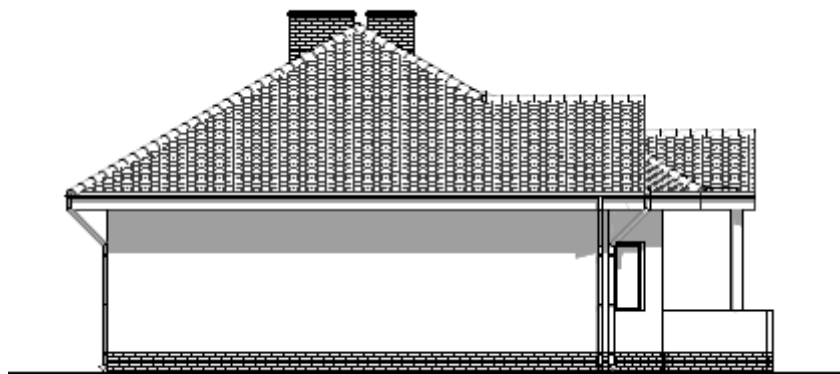
Rysunek 4 Elewacja zachodnia (frontowa)

Źródło: dokumentacja projektowa

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Rysunek 5 Elewacja północna

Źródło: dokumentacja projektowa

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

7. Indeksy i spisy

Tabele

Tabela 1 Działalność gospodarcza w Dobrogoszczycach (stan na 31 grudnia 2009r.)	22
Tabela 2 Analiza swot	29
Tabela 3 Zadania do realizacji w okresie 2010-2016 w miejscowości Dobrogoszczyce – szacowane koszty, cele i źródła finansowania	35
Tabela 4 Wykres Gantt'a	38
Tabela 5 Dane techniczne projektowanego budynku	41

Rysunki

Rysunek 1 Plan zagospodarowania działek 247/1, 246/1	41
Rysunek 2 Elewacja wschodnia	42
Rysunek 3 Elewacja południowa	42
Rysunek 4 Elewacja zachodnia (frontowa)	42
Rysunek 5 Elewacja północna	43

Wykresy

Wykres 1 Liczba ludności w Dobrogoszczyce w latach 2004-2009	25

Zdjęcia

Zdjęcie 1 Relikt wapiennika w Dobrogoszczycach	10
Zdjęcie 2 Wapiennik w Dobrogoszczycach widok z góry	11
Zdjęcie 3 Widok na najstarsze zabudowania w Dobrogoszczycach, widoczna „ulicówka”	14
Zdjęcie 4 Budynek mieszkalny z 1942 roku wybudowany z wykorzystaniem kamienia wapiennego ..	15
Zdjęcie 5 Panorama Dobrogoszczyc	16
Zdjęcie 6 Kapliczka z 1880r. przed renowacją, rok 2003	18
Zdjęcie 7 Kaplica murowana z 1880r. objęta ochroną konserwatorską w Dobrogoszczycach po renowacji	19
Zdjęcie 8 Budynek byłej szkoły podstawowej w Dobrogoszczycach	19
Zdjęcie 9 Kaplica Miłosierdzia Bożego w Dobrogoszczycach	20

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

Zdjęcie 10 Wnętrze Kaplicy Miłosierdzia Bożego w Dobrogoszczycach.....	20
Zdjęcie 11 Zachowane stroje dawnego koła gospodyń wiejskich w Dobrogoszczycach.....	21
Zdjęcie 12 Dyplom za zdobycie I miejsca w gminnych zawodach pożarniczych z roku 1989	25
Zdjęcie 13 Zachowana część kuźni w Dobrogoszczycach	27
Zdjęcie 14 Grota z Dobrogoszczyc.....	28
Zdjęcie 15 Teren na którym zlokalizowana będzie świetlica wiejska w Dobrogoszczycach.....	40

Program Odnowy Miejscowości Dobrogoszczyce

8. Wykorzystane materiały:

1. *Monografia Gminy Kroczyce*, pod red. Alicji Bednarz, Kroczyce, 2004;
2. Józef Łapaj, Stanisław Matysek i Henryk Skowron, *Martyrologia wsi polskiej w latach okupacji 1939-1945, pacyfikacja wiosek Bodziejowice – Browarek, Dobrogoszczyce i Dzibice*, 1986;
3. Uchwała nr 267/XXXIV/2006 Rady Gminy Kroczyce z dnia 23 października 2006 roku w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Dobrogoszczyce w gminie Kroczyce;
4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kroczyce, wrzesień 2004r.;
5. Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Kroczyce;
6. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
7. Instrukcja do Planu Odnowy Miejscowości;
8. STRATEGIA ROZWOJU GMINY KROCZYCE;
9. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ZAWIERCIAŃSKIEGO;
10. Materiały i dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny w Katowicach;
11. Rozporządzenia MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
12. Projekt budowlany sporządzony przez CAD-BUD Firma Projektowo-Uslugowo-Handlowa Sławomir Ludwikowski, 41-303 Dąbrowa Górnicza, ul. Kasprzaka 60/32;
13. Inne materiały i dane znajdujące się w posiadaniu Urzędu Gminy Kroczyce oraz Rady Sołectkiej – Dobrogoszczyce.